Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kaheksas koda)

23. aprill 2015 *

Apellatsioonkaebus — Konkurents — Keelatud kokkulepped — ELTL artikkel 101 ja EMP lepingu artikkel 53 — Vedelkristallkuvarite (LCD) ülemaailmne turg — Hindade kindlaksmääramine — Trahvid — Trahvide arvutamise suunised (2006) — Punkt 13 — Müügiväärtuse kindlaksmääramine — Ühisettevõte — Emaettevõtjatele müügi arvessevõtmine — Teatis, mis käsitleb kaitset trahvide eest ja trahvide vähendamist kartellide puhul (2002) — Punkti 23 alapunkti b viimane lõik — Osaline kaitse trahvi eest — Tõendid selliste faktide kohta, millest komisjon ei olnud eelnevalt teadlik

Kohtuasjas C-227/14 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 7. mail 2014 esitatud apellatsioonkaebus,

LG Display Co. Ltd, asukoht Soul (Lõuna-Korea),

LG Display Taiwan Co. Ltd, asukoht Taipei (Taiwan),

esindajad: advokaadid A. Winckler ja F.-C. Laprévote,

apellandid,

teine menetlusosaline:

Euroopa Komisjon, esindajad: F. Ronkes Agerbeek ja P. Van Nuffel, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja esimese astme kohtus,

EUROOPA KOHUS (kaheksas koda),

koosseisus: koja president A. Ó Caoimh (ettekandja), kohtunikud C. Toader ja C. G. Fernlund,

kohtujurist: M. Wathelet,

kohtusekretär: ametnik I. Illéssy,

arvestades kirjalikus menetluses ja 26. jaanuari 2015. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: inglise.

otsuse

1 Apellatsioonkaebuses paluvad LG Display Co. Ltd (edaspidi „LGD”) ja LG Display Taiwan Co. Ltd (edaspidi „LGDT”), et osaliselt tühistataks Euroopa Liidu Üldkohtu otsus LG Display ja LG Display Taiwan *vs*. komisjon (T-128/11, EU:T:2014:88, edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus”), millega see kohus esiteks muutis komisjoni 8. detsembri 2010. aasta otsust K(2010) 8761 (lõplik), [ELTL] artiklis 101 ja Euroopa Majanduspiirkonna lepingu artiklis 53 sätestatud menetluse kohta (juhtum COMP/39.309 – LCD), mille kokkuvõte on avaldatud 7. oktoobri 2011. aasta Euroopa Liidu Teatajas (ELT C 295, lk 8, edaspidi „vaidlusalune otsus”), määrates neile selle otsuse artiklis 2 solidaarselt tasumisele kuuluva trahvi summaks 210 000 000 eurot, ja teiseks jättis hagi rahuldamata ülejäänud osas, milles paluti selle otsuse osalist tühistamist neid puudutavas osas ning trahvi vähendamist.

Õiguslik raamistik

2 Nõukogu 16. detsembri 2002. aasta määruse (EÜ) nr 1/2003 [ELTL] artiklites [101] ja [102] sätestatud konkurentsieeskirjade rakendamise kohta (EÜT 2003, L 1, lk 1; ELT eriväljaanne 08/02, lk 205) artikli 23 lõiked 2 ja 3 sätestavad:

„2. Komisjon võib oma otsusega määrata ettevõtjatele ja ettevõtjate ühendustele trahve, kui need tahtlikult või ettevaatamatuse tõttu:

a) rikuvad [ELTL] artiklit [101] või [102] [...]

[...]

Ühegi rikkumises osalenud ettevõtja ja ettevõtjate ühenduse puhul ei tohi trahv ületada 10% selle eelmise majandusaasta kogukäibest.

[...]

3. Trahvisumma määramisel võetakse arvesse nii rikkumise raskust kui ka kestust.”

3 Selle määruse artikkel 31 sätestab:

„Euroopa Kohtul on täielik pädevus läbi vaadata otsused, millega komisjon on määranud trahvid või karistusmaksed. Euroopa Kohus võib määratud trahvi või perioodilise karistusmakse tühistada, seda vähendada või suurendada.”

4 Suuniste määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 punkti a kohaselt määratavate trahvide arvutamise meetodi kohta (ELT 2006, C 210, lk 2; edaspidi „trahvide arvutamise suunised”) punkt 6 sätestab:

„Rikkumisega seotud kaupade ja teenuste müügiväärtuse sidumisel [selle] kestusega saadakse adekvaatne asendusväärtus, mis kajastab üheaegselt rikkumise majanduslikku tähtsust ja iga rikkumises osalenud ettevõtja osakaalu [...]”

5 Suunistes pealkirja „Trahvi põhisumma” all asuv punkt 13 sätestab:

„Trahvi põhisumma kindlaksmääramisel võetakse aluseks [ettevõtja müüdud] nende kaupade või teenuste väärtus, millega on rikkumine otseselt või kaudselt [...] [Euroopa Majanduspiirkonna (EMP)] asjaomasel territooriumil seotud. [...]” [Tsitaati on parandatud Euroopa Kohtus, kuna suuniste eestikeelne tõlge on ebatäpne.]

6 Komisjoni teatise, mis käsitleb kaitset trahvide eest ja trahvide vähendamist kartellide puhul (ELT 2002, C 45, lk 3; ELT eriväljaanne 08/02, lk 155; edaspidi „leebema kohtlemise teatis") punkti 23 alapunktis b on ette nähtud erinevad trahvisumma vähendamise määrad, mida võib kohaldada ettevõtjatele sõltuvalt sellest, mitmendana nad teavet esitavad. Sama sätte viimane lõik näeb ette:

„Kui ettevõtja esitab muu hulgas tõendid selliste faktide kohta, millest komisjon ei olnud eelnevalt teadlik ja mis mõjutavad otseselt kahtlustatava kartelli tähtsust või kestust, ei võta komisjon neid andmeid arvesse võimalike trahvide määramisel kõnealused tõendid esitanud ettevõtja suhtes. "

Vaidluse taust ja vaidlusalune otsus

7 Vaidluse tausta ja vaidlusaluse otsuse võib vaidlustatud kohtuotsuse punktide 1–31 põhjal kokku võtta järgmiselt.

8 LGD on Korea õiguse alusel asutatud äriühing, mis kontrollib maailma eri paigus asuvate ja aktiivmaatriksiga vedelkristallkuvarite (edaspidi „LCD") tootmisega tegelevate äriühingute kontserni. LGD asutati 26. juulil 1999 Korea õiguse alusel asutatud äriühingu LG Electronics, Inc. (edaspidi „LGE") ja Madalmaade õiguse alusel asutatud äriühingu Koninklijke Philips Electronics NV (edaspidi „Philips") vahel sõlmitud ühisettevõtte lepingu alusel. Ajavahemikul 26. juulist 1999 kuni 23. juulini 2004 kuulus LGE-le ja Philipsile mõlemale LGD kapitalis 50-protsendiline osalus. Edasi langes nende osaluse määr kapitalis vastavalt 37,9 protsendile ja 32,87 protsendile.

9 LGDT on Taiwani õiguse alusel asutatud äriühing ja LGD 100-protsendilise osalusega tütarettevõtja, mis tegeleb LCD-de tootmise ja müügiga.

10 2006. aasta kevadel esitas Korea õiguse alusel asutatud äriühing Samsung Electronics Co. Ltd (edaspidi „Samsung") komisjonile leebema kohtlemise teatise alusel trahvide eest kaitse saamise taotluse. Samsung andis selles teada mitut ettevõtjat, sealhulgas LGD-d ja LGDT-d hõlmavast kartellist, mis puudutas teatud tüüpi LCD-sid.

11 17. juulil 2006 esitas ka LGD komisjonile selle teatise alusel trahvide eest kaitse saamise taotluse.

12 23. novembril 2006 andis komisjon Samsungile selle teatise punkti 15 alusel tingimusliku kaitse, keeldudes selle andmisest LGD-le.

13 27. mail 2009 algatas komisjon haldusmenetluse ja võttis vastu vastuväiteteatise, mis adresseeriti 16 äriühingule, kelle hulgas olid ka apellandid, LGE ja Philips. Vastuväiteteatises selgitati muu hulgas põhjuseid, miks peeti Üldkohtu praktikat kohaldades kaht viimati nimetatud äriühingut LGD toime pandud rikkumiste eest solidaarselt vastutavaks.

14 Vastuväiteteatise adressaadid andsid komisjonile kirjalikult oma arvamuse nende suhtes esitatud vastuväidete kohta selleks ette nähtud tähtajal. Mitu vastuväiteteatise adressaati, sealhulgas apellandid, kasutasid oma õigust olla suuliselt ära kuulatud ärakuulamisel, mis toimus 22. ja 23. septembril 2009.

15 1. veebruaril 2010 esitas LGD leebema kohtlemise teatise punkti 23 alapunkti b viimase lõigu alusel taotluse, milles ta palus osalist kaitset trahvide eest kartellis osalemise suhtes aastatel 2005 ja 2006.

16 4. märtsi 2010. aasta teabenõudes ja seda täiendavas 6. aprilli 2010. aasta kirjas paluti pooltel muu hulgas esitada komisjonile andmeid müügiväärtuste kohta, mis võetakse trahvi põhisumma arvutamisel aluseks, ja esitada selles küsimuses oma seisukohad. LGD esitas enda kohta andmed 21. aprilli 2010. aasta kirjas.

17 8. detsembril 2010 võttis komisjon vastu vaidlusaluse otsuse. See adresseeriti vastuväiteteatise adressaadiks olnud 16 äriühingust kuuele, sealhulgas apellantidele ja Samsungile. LGE ja Philips selle adressaadid aga ei olnud.

18 Vaidlusaluses otsuses tuvastas komisjon kuue suure rahvusvahelise LCD tootja, sealhulgas apellantide ja Samsungi vahel keelatud kokkuleppe, mis puudutas 12-tollise või suurema toote kaht kategooriat: esiteks LCD-d infotehnoloogiale, nagu sülearvutid ja arvutiekraanid ja teiseks LCD-d televiisoritele (edaspidi koos „kartelli esemeks olevad LCD-d").

19 Vaidlusaluse otsuse kohaselt oli keelatud kokkuleppe puhul tegemist ELTL artikli 101 ja 2. mail 1992. aasta Euroopa Majanduspiirkonna lepingu (EÜT 1994, L 1, lk 3; edaspidi „EMP leping") artikli 53 ühe vältava rikkumisega, mis kestis vähemalt 5. oktoobrist 2001 kuni 1. veebruarini 2006. Kartelli liikmed pidasid sel perioodil mitu mitmepoolset koosolekut, mida nad kutsusid „Cristali koosolekuteks". Nendel koosolekutel oli selgelt konkurentsivastane eesmärk, sest need andsid osalejatele muu hulgas võimaluse määrata kindlaks kartelli esemeks olevate LCD-de miinimumhinnad, arutada nende hinnaprognoose, et vältida hinna langemist ja koordineerida hinnatõuse ning tootmiskoguseid. Rikkumisperioodil kohtusid kartelliosalised ka kahepoolselt ning vahetasid sageli teavet „Cristali koosolekutel" arutatud teemade kohta. Samuti võtsid nad meetmeid, et kontrollida, kas nendel koosolekutel vastu võetud otsuseid täideti.

20 Vaidlusaluse otsusega määratud trahvide kindlaksmääramiseks kasutas komisjon trahvide arvutamise suuniseid. Neid kohaldades määratles komisjon nende kartelli esemeks olevate LCD-de müügiväärtuse, millega oli rikkumine otseselt või kaudselt seotud. Ta määratles selleks keelatud kokkuleppe osaliste müügi kolm kategooriat:

— „otsemüük EMP-s", st kartelli esemeks olevate LCD-de müük teisele ettevõtjale EMP-s;

— „otsemüük EMP-s töödeldud toodete kaudu", st selliste kartelli esemeks olevate LCD-de müük, mis paigaldatakse kontsernis, millesse kuulub tootja, valmistoodetesse, mis müüakse teisele ettevõtjale EMP-s; ja

— „kaudne müük", st kartelli esemeks olevate LCD-de müük teisele, väljaspool EMP-d asuvale ettevõtjale, mis paigaldab kuvarid seejärel valmistoodetesse, mida ta müüb EMP-s.

21 Ent komisjon leidis, et ta võib piirduda eespool viidatud kahe esimese kategooria arvessevõtmisega, sest kolmanda kategooria kaasamine ei olnud määratavate trahvide piisava hoiatava mõju taseme saavutamiseks vajalik.

22 Mis puudutab apellante, siis olenemata nende vastuväidetest asus komisjon seisukohale, et asjassepuutuv müügiväärtus tuleb arvutada nii, et arvesse võetakse ka nende müüki LGE-le ja Philipsile. Nimelt esiteks oli kartelli liikmete arutelude teema ka kartelli esemeks olevate LCD-de müük nendele äriühingutele ning teiseks mõjutas nende müükide hinda turul valitsev olukord, st hinnad, mida mõjutas kartell.

23 Komisjon võttis trahvisummade kindlaksmääramisel arvesse ka leebema kohtlemise teatist. Selles osas kinnitas ta kõigepealt, et Samsungil on täielik kaitse trahvide eest. Edasi vähendas ta selle teatise punkti 21 ja punkti 23 alapunkti b esimese taande alusel apellantidele määratud trahvi 50% võrra, kuna nad olid esitanud tõendeid, millel oli komisjoni valduses olevate tõenditega võrreldes oluline lisaväärtus. Lõpuks rahuldas ta ka apellantide trahvide eest osalise kaitse saamise taotluse, kuid ainult 2006. aasta osas. Nimelt leidis komisjon, et apellantide esitatud andmed olid ainult seda aastat puudutavas osas käsitatavad tõenditena selliste faktide kohta, millest komisjon ei olnud eelnevalt teadlik. 2005. aasta osas lisandus apellantide esitatud teave sellele, mille komisjon oli juba saanud Samsungilt ning mis seega ei käsitlenud fakte, millest see institutsioon ei olnud eelnevalt teadlik.

24 Arvestades muu hulgas neid asjaolusid, määras komisjon vaidlusaluse otsuse artiklis 2 apellantidele solidaarselt tasumisele kuuluva trahvi summas 215 000 000 eurot.

Vaidlustatud kohtuotsus

25 Apellandid esitasid Üldkohtu kantseleisse 23. veebruaril 2011 saabunud hagiavalduse, milles paluti Üldkohtul vaidlusalune otsus osaliselt tühistada ja vähendada neile selle otsusega määratud trahvi.

26 Oma hagi põhjendamiseks esitasid apellandid neli väidet. Esimene väide puudutas asjaolu, et komisjon võttis trahvisumma arvutamisel vääralt ja nende kaitseõigusi rikkudes arvesse nende sisemüüki ja teine asjaolu, et komisjon jättis vääralt neile andmata kaitse trahvide eest 2005. aasta suhtes ning et ta ei teinud kõiki vajalikke järeldusi osalisest kaitsest trahvide eest, mille ta neile andis 2006. aasta jaanuari suhtes.

27 Vaidlustatud kohtuotsuses nõustus Üldkohus osaliselt viimati nimetatud väitega, leides, et apellantidele määratava trahvisumma väljaarvutamiseks võttis komisjon nende müügiväärtuse arvutamisel vääralt arvesse 2006. aasta jaanuari. Teostades oma täielikku pädevust, vähendas ta seetõttu nende trahvi 210 000 000 euroni. Ülejäänud osas jättis Üldkohus hagi rahuldamata.

Poolte nõuded ja menetlus Euroopa Kohtus

28 Apellandid paluvad apellatsioonkaebuses Euroopa Kohtul:

— tühistada vaidlustatud kohtuotsus osas, milles jäetakse rahuldamata tema vaidlusaluse otsuse osalise tühistamise nõue;

— tühistada osaliselt vaidlusalune otsus ja vähendada oma täielikku pädevust teostades neile määratud trahvi; ja

— mõista Euroopa Kohtu ja Üldkohtu menetluse kohtukulud välja komisjonilt.

29 Komisjon palub jätta apellatsioonkaebus rahuldamata ja mõista kohtukulud välja apellantidelt.

Apellatsioonkaebuse analüüs

30 Oma apellatsioonkaebuse põhjenduseks esitavad apellandid kaks väidet. Esimese väite kohaselt rikkus Üldkohus õigusnormi, põhjendamiskohustust ja kaitseõigusi ning moonutas ilmselgelt tõendeid; samuti ei teostanud Üldkohus selle väite kohaselt oma täielikku pädevust seoses LGD poolt tema emaettevõtjatele kartelli esemeks olevate LCD-de müügi arvessevõtmisega müügiväärtuse hulka, mis võeti aluseks trahvi arvutamisel. Teine väide puudutab õigusnormi ja põhjendamiskohustuse rikkumist ning tõendite ilmselget moonutamist seoses sellega, et Üldkohus ei andnud LGD-le osalist kaitset trahvide eest 2005. aasta suhtes.

Esimene väide, mis puudutab LGD poolt tema emaettevõtjatele kartelli esemeks olevate LCD-de müügi arvessevõtmist trahvi arvutamisel

Poolte argumendid

31 Väide jaguneb kaheks osaks. Esimeses osas märgivad apellandid, et Üldkohus rikkus õigusnormi trahvide arvutamise suuniste punkti 13 kohaldamisel, ei põhjendanud oma otsust õiguslikult piisavalt, moonutas ilmselgelt tõendeid, rikkus LGD kaitseõigusi ja jättis teostamata oma täieliku pädevuse, järeldades, et komisjon võis arvata trahvi arvutamise aluseks oleva müügiväärtuse hulka kogu müügi asjassepuutuval turul. Väite teises osas leiavad apellandid, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kuna ta ei järginud proportsionaalsuse põhimõtet, rikkus põhjendamiskohustust, moonutas ilmselgelt tõendeid ja rikkus LGD kaitseõigusi sellega, et ta kinnitas komisjoni järeldust, mille kohaselt mõjutas uuritud rikkumine tegelikult LGD sisemüüki tema emaettevõtjatele.

– Esimese väite esimene osa, mis puudutab õigust võtta arvesse kogu müüki turul, mida rikkumine mõjutab

32 Esimese väite esimeses osas heidavad apellandid sisuliselt Üldkohtule ette seda, et ta otsustas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 97, et komisjonil oli trahvi arvutamisel õigus arvesse võtta ka LGD sisemüüki tema emaettevõtjatele juba üksi põhjusel, et see müük realiseeriti turul, mida rikkumine mõjutas, kuigi rikkumine seda müüki ei mõjutanud.

33 Esiteks väidavad apellandid, et kuigi komisjon ei ole kohustatud tuvastama, milliseid konkreetseid üksikuid müüke kartell mõjutas, rikkus Üldkohus trahvide arvutamise suuniste punkti 13 sellega, et ta arvas kõigi kartelli esemeks olevate LCD-de müükide väärtuse, mis realiseeriti turul, mida rikkumine mõjutas, trahvi arvutamisel aluseks võetud müügiväärtuse hulka, kuigi puudusid piisavad tõendid, millest oleks nähtunud, et rikkumine puudutas ka LGD sisemüüki LGE-le ja Philipsile; lisaks kaldus ta kõrvale komisjoni otsustuspraktikast, mis tuleneb muu hulgas 12. novembri 2008. aasta otsusest K (2008) 6815 lõplik, EÜ […] artiklis 81 ja EMP lepingu artiklis 53 sätestatud menetluse kohta (juhtum COMP/39.125 – Autoklaas) ja 11. märtsi 2008. aasta otsusest K (2008) 926 lõplik, EÜ […] artiklis 81 ja EMP lepingu artiklis 53 sätestatud menetluse kohta (juhtum COMP/38.543 – Rahvusvahelised kolimisteenused).

34 Teiseks leiavad apellandid, et Üldkohus rikkus õigusnormi seetõttu, et ta ei põhjendanud õiguslikult piisavalt, kuidas sai LGD kartelli esemeks olevate LCD-de sisemüük Philipsile ja LGE-le kahjustada konkurentsi asjassepuutuval turul hoolimata struktuurilistest tagatistest, mis välistasid kartelli mõju sellele müügile, sest see müük toimus eelkõige soodushinnaga, mistõttu ei saanud seda pidada vabal turul toimunud müügiks. Selles küsimuses on käesolev asi analoogne asjaga, milles tehti kohtuotsus Team Relocations jt *vs.* komisjon (T-204/08 ja T-212/08, EU:T:2011:286), mis puudutas rahvusvahelisi kolimisteenuseid ning milles Üldkohus välistas sel põhjusel teatud müügi asjassepuutuval turul realiseeritud müügi väärtuse hulgast.

35 Kolmandaks väidavad apellandid, et Üldkohus ei teostanud ELTL artikli 261 ja määruse nr 1/2003 artikli 31 alusel oma täielikku pädevust, lubades komisjonil ilma piisava põhjenduseta kõrvale kalduda oma varasemast otsustuspraktikast, mis tuleneb muu hulgas 28. novembri 2007. aasta otsusest K (2007) 5791 lõplik, EÜ […] artiklis 81 ja EMP lepingu artiklis 53 sätestatud menetluse kohta (juhtum COMP/39165 – Lehtklaas) ja koondumise kontrolli valdkonnas vastu võetud otsustest, milles komisjon ei võtnud trahvi arvutamisel sisemüüki arvesse.

36 Neljandaks heidavad apellandid Üldkohtule ette õigusnormi rikkumist ja täieliku pädevuse teostamata jätmist seetõttu, et ta lubas komisjonil määrata trahvisumma kindlaks asjassepuutuva turu kogukäibe alusel. Selles küsimuses ei analüüsinud Üldkohus LGD esitatud tõendeid ja argumente, mis näitasid, et kartell ei saanud mõjutada tema sisemüüki LGE-le ja Philipsile, eelkõige kahe viimati nimetatud ettevõtja vahel sõlmitud ühisettevõtte lepingu tingimuste tõttu.

37 Viiendaks heidavad apellandid Üldkohtule ette vastuoluliste põhjenduste esitamist seoses trahvide arvutamise suuniste tõlgendamisega. Nimelt tõlgendas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 97 neid suuniseid nii, et need lubavad komisjonil arvata trahvi arvutamise aluseks oleva müügiväärtuse hulka kogu müügi väärtuse asjassepuutuval turul, välistamata selle müügi väärtust, mida rikkumine ei mõjutanud. Samas kinnitas Üldkohus selle kohtuotsuse punktis 70, et trahvi arvutamisel arvessevõetav müügiväärtus peab hõlmama selle müügi väärtust, mille tõttu kahjustati vaba konkurentsi asjassepuutuval turul. Samuti määratles Üldkohus nimetatud kohtuotsuse punktis 68 müügiväärtuse, mida selle arvutamise käigus arvesse tuleb võtta, viitega rikkumise esemeks oleva kauba müügile ja toodetele, mis olid konkurentsi piirava tegevuse esemeks. Lisaks on selle kohtuotsuse punktis 62 märgitud, et arvessevõetud müügiväärtuse ja rikkumise vahel peab esinema seos.

38 Kuuendaks leiavad apellandid, et Üldkohus rikkus õigusnormi ja LGD kaitseõigusi, tuginedes ümberlükatavale eeldusele, et rikkumine mõjutas kogu müüki asjassepuutuval turul. Kuid trahvide arvutamise suunised sellist eeldust ei kehtesta, kohustades vastupidi komisjoni uurima igal üksikjuhul eraldi, kas rikkumine mõjutas müüki. Üldkohus jättis seega hindamata LGD poolt esitatud tõendid.

39 Komisjon on seisukohal, et see väiteosa ei ole põhjendatud, kuna Euroopa Kohtu praktika ega nimetatud suunised ei keela sisemüügi arvessevõtmist trahvisumma arvutamisel. Igal juhul on see argument tulemusetu, sest vaidlus puudub selles, et LGD müük Philipsile ja LGE-le on käsitatav müügina teistele ettevõtjatele. Lisaks on nii komisjoni otsustuspraktika kui ka nende suuniste punktiga 13 kooskõlas lähenemine, et trahvi arvutamisel ei pea müügiväärtuse hulka lugema ainult tehinguid, mida kartell tegelikult mõjutas.

– Esimese väite teine osa, mille kohaselt mõjutas rikkumine LGD sisemüüki tema emaettevõtjatele

40 Esimese väite teises osas heidavad apellandid Üldkohtule sisuliselt ette seda, et ta otsustas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 73 ja 83, et igal juhul mõjutas rikkumine tegelikult LGD sisemüüki tema emaettevõtjatele.

41 Esiteks väidavad apellandid, et olles märkinud vaidlustatud kohtuotsuse punktis 86, et komisjonil puuduvad tõendid sisemüügi kohta konkreetselt LGD-lt LGE-le ja Philipsile, mis toimus 2002. aasta juulist kuni 2005. aasta septembrini, rikkus Üldkohus õigusnormi ja LGD kaitseõigusi, kuna ta võttis trahvi arvutamisel arvesse ka seda müüki. Selles suhtes kaldus komisjon kõrvale otsustuspraktikast, mida järgiti komisjoni 28. jaanuari 2009. aasta otsuses K (2009) 428 lõplik, EÜ […] artiklis 81 ja EMP lepingu artiklis 53 sätestatud menetluse kohta (juhtum COMP/39406 - Laadimisvoolikud), milles ta asus seisukohale, et proportsionaalsuse põhimõttega ei ole kooskõlas võtta arvesse müüki perioodil, mille suhtes puuduvad igasugused tõendid. Seda otsustuspraktikat kinnitab ka Üldkohtu praktika (kohtuotsused Dansk Rørindustri *vs.* komisjon, T-21/99, EU:T:2002:74, punkt 62, ja IMI jt *vs.* komisjon, T-18/05, EU:T:2010:202, punkt 95). Samuti jättis Üldkohus hindamata, kas arvestades tõendite puudumist perioodi suhtes 2002. aasta juulist kuni 2005. aasta septembrini, on LGD sisemüük tema emaettevõtjatele käsitatav ühe vältava rikkumise osana kogu rikkumisperioodi jooksul.

42 Teiseks on apellandid seisukohal, et Üldkohus rikkus oma põhjendamiskohustust ja moonutas ilmselgelt tõendeid, tuvastades, et erinevalt müügist Philipsile, mõjutas rikkumine kartelli esemeks olevate LCD-de müüki LGD-lt LGE-le. Esiteks moonutas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 76 viidatud 15. novembri 2001. aasta koosoleku protokolli sisu, tuletades ainult sellest dokumendist nimetatud kohtuotsuse punktis 150 üldreegli, et kartell puudutas ka sisemüüki, kuigi see

dokument ei maini üldse LGE-d või Philipsit ja kuigi selle dokumendi sisu ei anna põhjust sellise üldreegli tuletamiseks. Teiseks moonutas Üldkohus vaidlusaluse otsuse tabelit nr 2, järeldades sellest vaidlustatud kohtuotsuse punktis 151, et rikkumine mõjutas kartelli esemeks olevate LCD-de LGD-lt emaettevõtjatele müügi hinda, kuigi see tabel puudutas ainult arvutikuvarile mõeldud LCD ekraani ühe konkreetse mudeli müüki kõigile LGD klientidele lühikese kuuekuulise perioodi jooksul.

43 Kolmandaks väidavad apellandid, et Üldkohus ei põhjendanud õiguslikult piisavalt, miks ta lükkas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 125 tagasi nende argumendi, mille kohaselt rikkus komisjon LGD kaitseõigusi sellega, et ta järeldas, et rikkumine mõjutas LGD sisemüüki tema emaettevõtjatele. Selles suhtes on nimelt vastuoluline järeldada vaidlustatud kohtuotsuse punktis 111, et „vastuväide hagejate müügi kohta LGE-le ja Philipsile nähtub juba vastuväiteteatisest", samas kui selle kohtuotsuse punktis 99 märkis Üldkohus, et „on tõsi, et vastuväiteteatises ei kinnitata selgesõnaliselt, et kartell mõjutas hagejate müüki LGE-le ja Philipsile". Kui LGD oleks aga teadnud vastuväiteteatise esitamise ajal, et komisjon kavatseb trahvi arvutamisel arvestada ka tema sisemüügiga tema emaettevõtjatele põhjusel, et see müük toimus turul, mida kartell mõjutas, oleks LGD saanud esitada selle kohta oma asjakohased argumendid, selle asemel et selgitada põhjuseid, miks ühe kontserni sees toimunud müüki ei tule üldjuhul trahvi arvutamisel arvesse võtta.

44 Komisjon on sisuliselt seisukohal, et esimese väite teine osa on tulemusetu, kuna isegi kui järeldada, et see väiteosa on põhjendatud, ei takista see trahvi arvutamisel Philipsile ja LGE-le LGD poolt kartelli esemeks olevate LCD-de müügi arvessevõtmist. Igal juhul on see väiteosa põhjendamata.

Euroopa Kohtu hinnang

45 Kõigepealt tuleb märkida, et apellandid heidavad Üldkohtule esimese väite esimeses osas mitmel korral ette järeldust, et komisjonil oli õigus arvata trahvi arvutamisel aluseks võetava müügiväärtuse hulka LGD sisemüük tema emaettevõtjatele LGE ja Philips.

46 Nagu aga nähtub selgelt vaidlustatud kohtuotsuse punktidest 136-145, tuvastas Üldkohus, et komisjon oli õigesti järeldanud, et apellandid, LGE ja Philips ei moodusta üht ettevõtjat ELTL artikli 101 kohaldamise seisukohast – mida apellandid selles kohtuastmes ka ei vaidlustanud – ning nad ei ole seega käsitatavad vertikaalselt integreeritud ettevõtjana, mistõttu apellantide asjassepuutuv müük nendele ettevõtjatele liigitati kategooriasse „otsemüük EMP-s", mis puudutas kartelli esemeks olevate LCD-de müüki sõltumatutele kolmandatele isikutele. Sellele järeldusele ei vaielnud apellandid vastu ka oma apellatsioonkaebuses. Vastupidi, kohtuistungil kinnitasid apellandid selgelt, et kartelli esemeks olevate LCD-de müük nende emaettevõtjatele ei ole käsitatav sisemüügina.

47 Neid asjaolusid arvestades ja kuna esimese väite esimeses osas heidavad apellandid Üldkohtule ette järeldust, et komisjonil oli õigus arvata trahvi arvutamisel aluseks võetava müügiväärtuse hulka LGD sisemüük tema emaettevõtjatele, tuleb nende argumentatsioon tagasi lükata, kuna see põhineb vaidlustatud kohtuotsuse vääral tõlgendusel.

48 Kuna väite selles osas heidavad apellandid Üldkohtule ette järeldust, et komisjonil oli õigus arvata trahvi arvutamisel aluseks võetava müügiväärtuse hulka LGD asjassepuutuv müük tema emaettevõtjatele, tuleb meenutada, et määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 teises lõigus on sätestatud, et ühegi rikkumises osalenud ettevõtja ja ettevõtjate ühenduse puhul ei tohi trahv ületada 10% selle eelmise majandusaasta kogukäibest.

49 Nagu Euroopa Kohus on juba otsustanud, peab komisjon iga juhtumi puhul, ja võttes arvesse selle määrusega kehtestatud karistuste korra konteksti ning sellega taotletavaid eesmärke, hindama, millist mõju soovitakse ettevõtjale avaldada, pidades muu hulgas silmas selle ettevõtja tegelikku

majanduslikku olukorda kajastavat käivet ajavahemikus, mil rikkumine toime pandi (kohtuotsused Britannia Alloys & Chemicals *vs.* komisjon, C-76/06 P, EU:C:2007:326, punkt 25, ja Guardian Industries ja Guardian Europe *vs.* komisjon, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, punkt 53).

50 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt on trahvi kindlaksmääramisel lubatud arvesse võtta nii ettevõtja kogukäivet, mis on üks, olgugi et ligikaudne ja ebatäiuslik näitaja ettevõtja suuruse ja majandusliku võimsuse kohta, kui ka käibe seda osa, mis tuleneb rikkumise esemeks olnud kaupade müügist, mis võib näidata rikkumise ulatust (kohtuotsused Musique Diffusion française jt *vs.* komisjon, 100/80-103/80, EU:C:1983:158, punkt 121; Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P - C-208/02 P ja C-213/02 P, EU:C:2005:408, punkt 243; Archer Daniels Midland ja Archer Daniels Midland Ingredients *vs.* komisjon, C-397/03 P, EU:C:2006:328, punkt 100, ning Guardian Industries ja Guardian Europe *vs.* komisjon, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, punkt 54).

51 Euroopa Kohtu praktikast tuleneb, et kuigi määruse nr 1/2003 artikli 23 lõige 2 jätab komisjonile kaalutlusruumi, piirab see siiski selle teostamist, kehtestades objektiivsed kriteeriumid, mida komisjon peab järgima. Esiteks on ettevõtjale määrata võidava trahvi summal arvuline ja absoluutne ülempiir, mistõttu on konkreetsele ettevõtjale määrata võidava trahvi maksimumsumma ette kindlaks tehtav. Teiseks on selle kaalutlusõiguse teostamine piiratud ka käitumisnormidega, mille komisjon ise on endale kehtestanud, muu hulgas trahvide arvutamise suunistes (kohtuotsus Guardian Industries ja Guardian Europe *vs.* komisjon, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, punkt 55).

52 Nende suuniste punktis 13 sätestatakse, et „trahvi põhisumma kindlaksmääramisel võetakse aluseks [ettevõtja müüdud] nende kaupade või teenuste väärtus, millega on rikkumine otseselt või kaudselt [...] EMP asjaomasel territooriumil seotud". Nende suuniste punktis 6 täpsustatakse, et „[r]ikkumisega seotud kaupade ja teenuste müügiväärtuse sidumisel [selle] kestusega saadakse adekvaatne asendusväärtus, mis kajastab üheaegselt rikkumise majanduslikku tähtsust ja iga rikkumises osalenud ettevõtja osakaalu".

53 Sellest tuleneb, et nagu Euroopa Kohus on juba otsustanud, on trahvide arvutamise suuniste punkti 13 eesmärk seada ettevõtjale määratud trahvi arvutamisel lähtepunktiks summa, mis kajastaks rikkumise majanduslikku tähtsust ja kõnealuse ettevõtja suhtelist osakaalu rikkumises. Järelikult, kuigi punktis 13 viidatud müügiväärtuse mõiste ei saa mõistagi hõlmata ettevõtja realiseeritud müüki, mis ei kuulu kartellikokkuleppe kohaldamisalasse, oleks sätte eesmärk siiski kahjustatud, kui kõnealust mõistet tuleks käsitada nii, et see piirdub vaid niisugusest müügist saadud käibega, mille puhul on tõendatud, et kartellikokkulepe tõesti seda mõjutas (kohtuotsused Team Relocations jt *vs.* komisjon, C-444/11 P, EU:C:2013:464, punktid 76 ja 88 ning Guardian Industries ja Guardian Europe *vs.* komisjon, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, punkt 57).

54 Sellise piiramise tagajärjel vähendataks ka kunstlikult konkreetse ettevõtja toime pandud rikkumise majanduslikku tähtsust, kuna pelk asjaolu, et otseseid tõendeid kartellikokkuleppega tõepoolest mõjutatud müügi kohta leiti piiratud hulgal, viiks selleni, et lõpuks määratakse trahv, millel puudub tegelik seos asjaomase kartellikokkuleppe kohaldamisulatusega. Sellise salastatuse premeerimine kahjustaks ka ELTL artikli 101 rikkumiste tõhusa uurimise ja nende eest karistamise eesmärki ning seetõttu ei saa seda lubada (kohtuotsused Team Relocations jt *vs.* komisjon, C-444/11 P, EU:C:2013:464, punkt 77, ja Guardian Industries ja Guardian Europe *vs.* komisjon, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, punkt 58).

55 Igal juhul tuleb rõhutada, et see osa kogukäibest, mis tekkis rikkumise esemeks olevate kaupade müügist, on iseenesest parim rikkumise majanduslikku tähtsust kajastav näitaja (kohtuotsus Guardian Industries ja Guardian Europe *vs.* komisjon, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, punkt 59 ja seal viidatud kohtupraktika).

56 Käesolevas asjas otsustas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 97 seega õigesti, et „komisjoni õigus arvata trahvi arvutamise aluseks oleva müügiväärtuse hulka kartelli esemeks olevate LCD-de müük hagejatelt LGE-le ja Philipsile ei sõltunud sellest, kas see müük toimus hinnaga, mida kartell mõjutas, vaid ainult asjaolust, et see müük toimus turul, mida mõjutas kartell, milles hagejad osalesid”.

57 Selles küsimuses tugines Üldkohus õigesti kõigepealt nimetatud kohtuotsuse punktides 65 ja 66 trahvide arvutamise suuniste punktile 13, märkides, et see puudutab müüki turul, mida rikkumine mõjutab, mitte ainult olukordi, mille suhtes on komisjonil rikkumise kohta dokumentaalseid tõendeid, seejärel selle kohtuotsuse punktis 67 Euroopa Liidu konkurentsiõiguse normide eesmärgile, olles eelnevalt täheldanud, et hagejate poolt välja pakutud tõlgendusega nõustumine tähendaks, et trahvi põhisumma kindlaksmääramisel oleks komisjon kohustatud igal juhul eraldi tuvastama, millist konkreetset müüki kartell mõjutas, ja lõpuks sama kohtuotsuse punktis 68 kohtupraktikale, mis tulenes kohtuotsusest Musique Diffusion française jt *vs.* komisjon (100/80-103/80, EU:C:1983:158), mida meenutati käesoleva kohtuotsus punktis 50.

58 Olles tuvastanud faktiliste asjaolude iseseisva hindamise raames vaidlustatud kohtuotsuse punktis 69 - ilma, et apellandid oleksid selles küsimuses viidanud faktide moonutamisele -, et kartelli esemeks olevate LCD-de müük apellantide poolt LGE-le ja Philipsile toimus turul, mida rikkumine mõjutas, järeldas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 71 ja 72 õigusnormi rikkumata, et komisjonil oli õigus võtta seda müüki arvesse neile määratava trahvi arvutamisel, ilma et tuleks uurida küsimust, kas LGE ja Philips maksid neile kartelli tõttu tegelikult kõrgemat hinda ja kas nad kandsid selle võimaliku kõrgema hinna üle nende lõpptoodete hinda, mis sisaldasid kartelli esemeks olevaid LCD-sid ja mida nad müüsid tarbijatele EMP-s.

59 Seda arvestades ei olnud Üldkohus kohustatud täpsustama, miks nende LCD-de müük LGD-lt LGE-le ja Philipsile võis olenemata viimastevahelise ühisettevõtte lepingu raames LGD-d nendega siduvatest lepingutingimustest moonutada konkurentsi asjassepuutuval turul, ega ka uurima tõendeid, mille apellandid olid selle kohta esitanud.

60 Selles küsimuses tuleb märkida, et kui sõltumatutele kolmandatele isikutele teostatud müügi väärtust ei võetaks arvesse põhjusel, et keelatud kokkuleppes osalenud ettevõtjal on nendega spetsiifilised struktuurilised sidemed, antaks sellisele ettevõtjale õigustamatu eelis, võimaldades tal pääseda karistusest, mis on proportsionaalne tema tähtsusega rikkumise esemeks oleva kauba turul (vt analoogia alusel kohtuotsus Guardian Industries ja Guardian Europe *vs.* komisjon, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, punktid 59 ja 63).

61 Nimelt lisaks kasule, mida võib oodata ühest kartellist, mille ese on horisontaalne hinnakokkulepe sõltumatute kolmandate isikutega sõlmitavate müügitehingute kohta, võib ettevõtja sellest kartellist kasu saada ka suurema müügi tõttu ettevõtjatele, kellega tal on teatud struktuuriline side, kui viimaste suhtes ei kohaldata kartellis kokku lepitud kõrgemat hinda, kuna nii saab ettevõtja konkurentsieelise oma konkurentide ees, kes küsivad turul seda kõrgemat hinda.

62 Lisaks moonutab konkurentsi juba iseenesest see, et ettevõtja müüb asjassepuutuval turul sõltumatutele kolmandatele isikutele kaupu sellise kõrgema hinnaga ning see konkurentsimoonutus mõjutab kogu asjassepuutuvat turgu eelkõige tarbijate kahjuks.

63 Sellest tuleneb, nagu märkis sisuliselt ka Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 70, et isegi kui kartell ei puuduta kaupade müüki selle kartelli liikmetega seotud ettevõtjatele, kahjustab see konkurentsi asjassepuutuval turul, mistõttu võib nimetatud müüki trahvi arvutamisel arvesse võtta.

64 Erinevalt sellest, mida väidavad apellandid, ei tuginenud Üldkohus nii toimides ümberlükatavale eeldusele, et rikkumine mõjutas kogu müüki asjassepuutuval turul. Vastupidi, Üldkohus järeldas põhjenduskäiguga, milles - nagu tuleneb ka käesoleva kohtuotsuse punktidest 48–59 - ei rikutud mingil viisil õigusnormi, et isegi kui puuduvad tõendid selle kohta, et rikkumine mõjutas apellantide

poolt kartelli esemeks olevate LCD-de müüki emaettevõtjatele, võib seda müüki siiski arvesse võtta apellantidele määratava trahvi arvutamisel, kuna see toimus rikkumise esemeks oleval turul. Apellantide argumentatsioonis tuginetakse seega vaidlustatud kohtuotsuse väärale tõlgendusele ning seetõttu ei saa sellega nõustuda.

65 Samuti ei saa Üldkohtule ette heita vaidlustatud kohtuotsuse punktides 62 ja 68-70 esitatud põhjenduste vastuolu.

66 Nimelt märkides selle kohtuotsuse punktis 62, et komisjonil oli kohustus „selgitada, milline oli seos hagejate LGE-le ja Philipsile suunatud müügi ja kartelli vahel” , meenutades nimetatud kohtuotsuse punktis 68, et „väljakujunenud kohtupraktikast [ilmneb], et rikkumisega seotud kauba käive annab täpse pildi rikkumise ulatusest asjaomasel turul” ning mainides selle kohtuotsuse punktis 70, et „kui kartelli esemeks olevat toodet müüakse siseturul, kahjustatakse ka konkurentsi sellel turul”, väljendas Üldkohus lihtsalt sama seisukohta, mis on aluseks kogu tema põhjenduskäigule ja mida korratakse muu hulgas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 66 ja 97, et komisjon võis apellantide müüki LGE-le ja Philipsile trahvisumma arvutamisel arvesse võtta, kuna see müük toimus rikkumise esemeks oleval turul.

67 Lisaks, mis puudutab etteheidet, et Üldkohus kaldus kõrvale komisjoni otsustuspraktikast, siis piisab, kui meenutada, nagu tegi ka Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 143, et vastavalt Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikale ei ole komisjoni varasem otsustuspraktika konkurentsiõiguse valdkonna trahvidele kohaldatav õiguslik raamistik (vt kohtuotsused JCB Service *vs.* komisjon, C-167/04 P, EU:C:2006:594, punkt 205; Tomra Systems jt *vs.* komisjon, C-549/10 P, EU:C:2012:221, punkt 104, ning Team Relocations jt *vs.* komisjon, C-444/11 P, EU:C:2013:464, punkt 82).

68 Järelikult tuleb esimese väite esimene osa põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

69 Seda arvestades tuleb selle väite teine osa, milles apellandid seavad kahtluse alla vaidlustatud kohtuotsuse punktides 73-89 ja 147-154 esitatud Üldkohtu järeldused, mille kohaselt, nagu nähtub viidatud punktist 73, tuleneb sisuliselt „igal juhul” toimikust, et kartelli raames arutati apellantide poolt kartelli esemeks olevate LCD-de müüki LGE-le ja Philipsile, ning et komisjon on tõendanud õiguslikult piisavalt kartelli mõju ka sellele müügile, tulemusetuna tagasi lükata, sest see puudutab põhjendusi, mis ei olnud vajalikud (vt muu hulgas kohtuotsus Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P - C-208/02 P ja C-213/02 P, EU:C:2005:408, punkt 148).

70 Nimelt nagu nähtub esimese väite esimese osa analüüsist, õigustavad juba vaidlustatud kohtuotsuse punktides 65-72 ja 97 esitatud põhjendused iseenesest selle müügi arvessevõtmist trahvi arvutamisel.

71 Eeltoodust tuleneb, et esimene väide tuleb tervikuna tagasi lükata.

Teine väide, mis puudutab osalist kaitset trahvide eest

72 Väide jaguneb kaheks osaks. Esimeses osas leiavad apellandid, et Üldkohus on rikkunud õigusnormi leebema kohtlemise teatise artikli 23 punkti b viimase lõigu kohaldamisel ja rikkunud ka põhjendamiskohustust, asetades täielikku kaitset taotlenud ettevõtja eelisolukorda võrreldes osalist kaitset taotlenud ettevõtjaga. Väite teises osas on apellandid seisukohal, et Üldkohus moonutas selgelt tõendeid ja rikkus seda teatist kohaldades õigusnormi, keeldudes LGD-le trahvide eest osalise kaitse andmisest perioodi osas, mis algas 26. augustil 2005.

Teise väite esimene osa, mis puudutab trahvide eest osalise kaitse andmise tingimusi

– Poolte argumendid

73 Väite selles osas heidavad apellandid Üldkohtule ette õigusnormi rikkumist leebema kohtlemise teatise artikli 23 punkti b viimase lõigu tõlgendamisel, kuna ta keeldus seda sätet kitsendavalt kohaldades andmast LGD-le osalist kaitset trahvide eest 2005. aasta suhtes, tõendamata, et Samsungi esitatud teave üksi oli komisjonile piisav alus, et tuvastada rikkumise jätkumine sel aastal. Nimelt tuleneb kohtuotsusest Transcatab *vs*. komisjon (T-39/06, EU:T:2011:562), et kui trahvide eest osalist kaitset taotlev ettevõtja esitab faktiliste asjaolude kohta tõendeid, ei saa neid asjaolusid pidada komisjonile eelnevalt teadaolevaks, kui need võimaldavad „komisjonil jõuda rikkumise osas uutele järeldustele".

74 Apellandid leiavad, et tõenditel, mille nad esitasid oma 20. juuli 2006. aasta avalduses, oli palju suurem väärtus kui Samsungi esitatud tõenditel, kuna need hõlmasid kogu rikkumise perioodi kuni 2006. aasta veebruarini, peamisi mitmepoolsed kohtumisi, kõiki osalisi ja erinevaid kaubakategooriaid, samas kui Samsungi esitatud tõendid puudutasid väga piiratud ajavahemikku ja arvu asjaolusid ega võimaldanud komisjonil uurida ega karistada mitmeid kartelli liikmeid seoses tegudega, mis pandi toime 2005. aastal. Üldkohus möönis ka ise vaidlustatud kohtuotsuse punktides 189 ja 190, et vaidlusaluses otsuses tuginetakse 2005. aasta osas kõige sagedamini apellantide esitatud tõenditele ja et apellantide esitatud teabelil oli tõesti suurem tõenduslik väärtus kui tõenditel, mille oli varem esitanud Samsung.

75 Apellandid on seisukohal, et Üldkohtu antud leebema kohtlemise teatise punkti 23 alapunkti b viimase lõigu tõlgendus on vastuolus selle sätte mõttega, kuna sellega vähendataks selliste kartelli liikmete, kes ei ole täielikku kaitset taotlenud ettevõtjad, tahet esitada tõendeid uute faktide kohta, mida täielikku kaitset taotlenud ettevõtja ei avalikustanud ja mis näitavad uuritava rikkumise pikemat kestust, sest on ebatõenäoline, et nendele teistele kartelli liikmetele antakse selle täiendava ajavahemiku suhtes osaline kaitse trahvide eest ning nad riskivad lausa sellega, et neile määratakse suurem trahv.

76 Komisjon on seisukohal, et apellatsioonkaebuse teise väite esimene osa, mis on küll nende normide väära tõlgenduse suhtes põhjendatud, tuleb tagasi lükata.

– Euroopa Kohtu hinnang

77 Olgu meenutatud, et leebema kohtlemise teatise punkti 23 alapunkti b viimases lõigus on sätestatud, et „[k]ui ettevõtja esitab muu hulgas tõendid selliste faktide kohta, millest komisjon ei olnud eelnevalt teadlik ja mis mõjutavad otseselt kahtlustatava kartelli tähtsust või kestust, ei võta komisjon neid andmeid arvesse võimalike trahvide määramisel kõnealused tõendid esitanud ettevõtja suhtes".

78 Nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 166 õigesti märkis, nähtub sätte sõnastusest endast, et selles ette nähtud osaline kaitse trahvide eest nõuab, et täidetud oleks kaks tingimust: esiteks, et ettevõtja on esimene, kes tõendab faktilisi asjaolusid, millest komisjon ei olnud varem teadlik, ja teiseks, et need faktilised asjaolud, mis mõjutavad otseselt kahtlustatava keelatud kokkuleppe raskust või kestust, võimaldavad komisjonil jõuda rikkumise osas uutele järeldustele.

79 Nagu nähtub Euroopa Kohtu praktikast, ei ole esimest tingimust puudutav sõnastus „faktid[...] [...], millest komisjon ei olnud eelnevalt teadlik" kahemõtteline, vaid lubab, nagu märkis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 167, tõlgendada leebema kohtlemise teatise punkti 23 alapunkti b viimases lõigus esitatud tingimusi kitsalt, piirates seda juhtumitega, kus kartellis osalev äriühing esitab komisjonile rikkumise raskuse või kestuse kohta uut teavet, ning välistades need juhtumid, kus äriühing esitab üksnes fakte, mis võimaldavad kinnitada rikkumist puudutavaid tõendeid (vt selle kohta kohtumäärus Kuwait Petroleum jt *vs*. komisjon, C-581/12 P, EU:C:2013:772, punkt 19).

80 Käesolevas asjas tuleneb vaidlustatud kohtuotsuse punktist 189, et faktiliste asjaolude sõltumatu hindamise raames märkis Üldkohus - ilma, et selles küsimuses oleks viidatud tõendite moonutamisele -, et „hagejate 20. juuli 2006. aasta avalduse tegemise ajal oli komisjon tänu Samsungi esitatud tõenditele teadlik sellest, et kartelli teatud liikmed jätkasid kahepoolset suhtlemist 2005. aastal”.

81 Üldkohus, olles nii tuvastanud, et apellantide esitatud teave puudutas fakte, mis olid komisjonile varem teada, võis juba ainuüksi seetõttu vaidlustatud kohtuotsuse punktis 194 tagasi lükata apellantide argumendid neile leebema kohtlemise teatise punkti 23 alapunkti b viimase lõigu alusel osalise kaitse andmise kohta seoses nende faktidega, ilma et ta oleks olnud kohustatud uurima, kas see oli teave, mis aitas komisjonil jõuda rikkumise kohta uute järeldusteni ja seega ilma, et tuleks võrrelda selle teabe tõenduslikku väärtust võrreldes Samsungi poolt varem esitatud teabega.

82 Seetõttu on tähtsusetu asjaolu, et vaidlustatud kohtuotsuse punktides 189 ja 190 tuvastas Üldkohus vastavalt, et vaidlusaluses otsuses „tuginetakse 2005. aasta osas kõige sagedamini hagejate esitatud tõenditele” ja et „teabel[...], mille [viimased] esitasid 20. juulil 2006, [...] oli tõesti suurem tõenduslik väärtus kui tõenditel, mille oli varem esitanud Samsung”.

83 Veel olgu märgitud, et nagu nähtub selgelt vaidlustatud kohtuotsuse punktist 190, esitas Üldkohus need tähelepanekud mittevajalikena - mitte selleks, et põhjendada 2005. aasta suhtes esitatud trahvide eest osalise kaitse saamise taotluse rahuldamata jätmist, vaid selleks, et selgitada, miks komisjon apellantide trahvi vähendas, arvestades, et leebema kohtlemise teatises ette nähtud trahvi vähendamise tingimused erinevad nendest, mis on ette nähtud trahvide eest osalise kaitse saamiseks.

84 Lisaks vastupidi sellele, mida väidavad apellandid, ei ole niisugune leebema kohtlemise teatise punkti 23 alapunkti b viimase lõigu tõlgendus kuidagi vastuolus selle teatise eesmärgiga, kuna nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 167 otsustas, oleksid leebema kohtlemise programmid vähem tõhusad, kui ettevõtjad kaotaksid stiimuli olla esimene, kes esitab komisjonile teavet, milles teatatakse kartellist (vt selle kohta kohtumäärus Kuwait Petroleum jt *vs.* komisjon, C-581/12 P, EU:C:2013:772, punkt 20).

85 Seega juhul, kui ettevõtja, kes selle teatise alusel trahvide eest täieliku kaitse saamiseks esitab komisjonile esimesena tõendid, mis võimaldavad komisjonil tuvastada, et toime on pandud ELTL artikli 101 rikkumine, jätab avalikustama teabe, millest tuleneb, et rikkumine kestis kauem kui nendest tõenditest näha, on erinevalt sellest, mida väidavad apellandid, kõik teised selles rikkumises osalenud ettevõtjad motiveeritud olema esimene seda teavet avalikustama, kuna avalikustamine võib õigustada trahvide eest osalise kaitse andmist nimetatud teatise punkti 23 alapunkti b viimase lõigu alusel. Kuid käesolevas asjas sellise olukorraga just tegemist ei ole, nagu juba märgiti ka käesoleva kohtuotsuse punktis 80 seoses komisjoni valduses olnud teabega rikkumise jätkamise kohta 2005. aasta jooksul.

86 Tõsi, kuna ettevõtja, kes esitab komisjonile leebema kohtlemise teatise alusel teavet, ei ole tavaliselt teadlik juba komisjoni käsutuses olevatest tõenditest, ei saa ta olla kindel, et ta täidab selle teatise punkti 23 alapunkti b viimases lõigus sätestatud tingimused osalise kaitse saamiseks.

87 Kuid teatise eesmärk ei ole seda ebakindlust ka kõrvaldada, vaid vastupidi, nagu märgib õigesti Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 163, luua kartellis ebakindluse õhustik, et julgustada nendest komisjonile teatamist.

88 Samuti ei saa apellandid väita, et tõlgendus, mida Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuses toetas, muudab tegelikkuses trahvide eest osalise kaitse andmise ebatõenäoliseks, kuna nagu nähtub eelkõige vaidlustatud kohtuotsuse punktidest 182 ja 195-203, anti neile just selline osaline kaitse trahvide eest 2006. aasta jaanuari suhtes.

89 Veel heidavad apellandid Üldkohtule vääralt ette vaidlustatud kohtuotsuse puudulikku põhjendamist selles küsimuses. Nimelt nagu nähtub kõigist eespool esitatud kaalutlustest nende kogumis, on selles kohtuotsuses ja eelkõige punktides 166, 167 ja 189 nõutud selgusega põhjendatud, miks Üldkohus järeldas, et komisjonil oli õigus keelduda apellantidele 2005. aasta suhtes trahvide eest osalise kaitse andmisest.

90 Järelikult tuleb teise väite esimene osa põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

Teise väite teine osa, mis puudutab keeldumist trahvide eest osalise kaitse andmisest perioodi eest pärast 26. augustit 2005

– Poolte argumendid

91 Väite selles osas heidavad apellandid Üldkohtule esiteks ette, et ta keeldus LGD-le trahvide eest osalise kaitse andmisest perioodi suhtes pärast 26. augustit 2005, kuigi trahvide eest täielikku kaitset taotlenud ettevõtja ei olnud komisjonile esitanud mingeid tõendeid, millest oleks nähtunud, et LGD jätkas kartellis osalemist pärast seda kuupäeva. Nimelt oli ainus tõend, mille Samsung oli perioodi kohta pärast 6. augustit 2005 esitanud, 6. detsembri 2005. aasta elektronkiri võimaliku kahepoolse suhtlemise kohta, mis toimus ühelt poolt Samsungi ja teiselt poolt AU Optronics Corp-i ja Chi Mei Optoelectronics Corp-i vahel, kuid milles ei mainita LGD-d või muid osalisi. Andes vaidlustatud kohtuotsuse punktis 187 mõista, et see dokument võis puudutada kartelli kõiki liikmeid, sealhulgas LGD-d, moonutas Üldkohus dokumendi sisu.

92 Teiseks leiavad apellandid, et Üldkohus on ka rikkunud õigusnormi sellega, et ta järeldas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 193, et Samsungi esitatud tõendid lubasid komisjonil eeldada, et LGD jätkas rikkumises osalemist kuni lõpuni, kuna tegemist oli ühe vältava rikkumisega. Järeldus on vastuolus kohtupraktikaga, mis tuleneb kohtuotsusest Dansk Rørindustri *vs.* komisjon (T-21/99, EU:T:2002:74, punkt 62), milles Üldkohus välistas komisjoni õiguse ilma tõenditeta eeldada, et kartelli liige osales selles kuni lõpuni.

93 Kolmandaks on apellantide hinnangul nimetatud punktis 193 ka rikutud õigusnormi, kuna Üldkohus järeldas, et vaatlusalused tõendid lubasid komisjonil pidada LGD-d vastutavaks teiste osalejate käitumise eest, hindamata niisuguse vastutuse omistamise rangeid tingimusi. Ent Üldkohtu praktika kohaselt saab sellise vastutuse ettevõtjale omistada vaid juhul, kui on tuvastatud, et ta oli teadlik teiste osalejate rikkumisest või võis seda mõistlikult ette näha ja oli valmis seda riski võtma (kohtuotsused BASF ja UCB *vs.* komisjon, T-101/05 ja T-111/05, EU:T:2007:380, punkt 160, ning Denki Kagaku Kogyo ja Denka Chemicals *vs.* komisjon, T-83/08, EU:T:2012:48, punkt 242). Käesolevas asjas ei oleks aga komisjon saanud ilma LGD esitatud tõenditeta pikendada teiste kartelli liikmete, välja arvatud Samsung ja Chi Mei Optoelectronics Corp., rikkumises osalemise kestust kauemaks kui 2005. aasta august.

94 Komisjon meenutab, et Üldkohtu järeldus, mille kohaselt oli komisjon apellantide avalduste tegemise ajal ehk 20. juulil 2006 teadlik kartelli jätkamisest kogu 2005. aasta jooksul, on tuvastatud fakt, mida Euroopa Kohus apellatsioonimenetluses ei kontrolli, välja arvatud juhul, kui tegemist on faktide või tõendite moonutamisega. Kuid käesolevas asjas ei tugine apellandid tõendite moonutamisele, vaid on pigem seisukohal, et 6. detsembri 2005. aasta elektronkirjast üksi Üldkohtu järelduse aluseks ei piisa.

– Euroopa Kohtu hinnang

95 Tuleb asuda seisukohale, et selles teise väite teises osas - milles apellandid heidavad Üldkohtule sisuliselt ette seda, et ta keeldus neile perioodi suhtes pärast 26. august 2005 trahvide eest osalise kaitse andmisest - tuginevad nad täielikult eeldusele, et Üldkohus tegi väära järelduse, et komisjon oli

teadlik LGD osalemisest kartellis pärast seda kuupäeva, üksnes Samsungi poolt esitatud 6. detsembri 2005. aasta elektronkirja alusel, millele viidatakse vaidlustatud kohtuotsuse punktis 187 ja mille sisu Üldkohus väidetavalt moonutas.

96 Niisugune eeldus põhineb aga vaidlustatud kohtuotsuse vääral tõlgendusel.

97 Nimelt ei ole Üldkohus mitte ainult vaidlustatud kohtuotsuses sellist seisukohta esitanud, vaid lisaks nähtub vaidlustatud kohtuotsuse punktist 193 selgelt, et selleks, et järeldada, et apellandid jätkasid kartellis osalemist kogu 2005. aasta jooksul, tugines Üldkohus mitte 6. detsembri 2005. aasta elektronkirjale, vaid ühele teisele Samsungi esitatud dokumendile, nimelt 14. jaanuari 2005. aasta elektronkirjale, millele viidatakse selle kohtuotsuse punktis 185 ja milles mainitakse võimalust, et see kartelli liige küsib apellantidelt, mis on nende kavatsused seoses teatud hindadega.

98 Seda arvestades ei saa apellandid Üldkohtule ette heita 6. detsembri 2005. aasta elektronkirja sisu moonutamist, väites, et see ei näita, et nad jätkasid kartellis osalemist pärast 26. augustit 2005, sest Üldkohus ei teinud seda järeldust selle dokumendi alusel, vaid nagu nähtub vaidlustatud kohtuotsuse punktist 189, tugines ta sellele oma üldisemas järelduses, et kartelli jätkati 2005. aastal.

99 Seega on apellantide argumendid selles küsimuses alusetud.

100 Kuna apellandid ei vaidlusta Üldkohtu poolt vaidlustatud kohtuotsuse punktis 193 14. jaanuari 2005. aasta elektronkirjale antud hinnangut, mida on ainult tema pädev andma, välja arvatud juhul, kui tegemist on tõendite moonutamisega, tuleb teise väite teine osa ülejäänud osas vastavalt käesoleva kohtuotsuse punktis 69 meenutatud kohtupraktikale tulemusetuna tagasi lükata. Sellest hinnangust nimelt piisas Üldkohtule selleks, et õigesti järeldada, et komisjon ei olnud teadlik apellantide osalemisest kartellis 2005. aastal. Apellantide etteheited nimetatud punkti 193 teise poole kohta puudutavad seega põhjendust, mis ei olnud vajalik.

101 Järelikult tuleb teise väite teine osa põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

102 Seega tuleb teine väide tervikuna tagasi lükata.

103 Arvestades kõiki eespool toodud kaalutlusi, tuleb apellatsioonkaebus põhjendamatuse tõttu rahuldamata jätta.

Kohtukulud

104 Vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 138 lõikele 1, mida selle kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel kohaldatakse apellatsioonkaebuste suhtes, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud.

105 Kuna komisjon on LGD-lt ja LGDT-lt kohtukulude hüvitamist nõudnud ning viimased on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud neilt välja mõista.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kaheksas koda) otsustab:

1. Jätta apellatsioonkaebus rahuldamata.

2. Mõista kohtukulud välja LG Display Co. Ltd-lt ja LG Display Taiwan Co. Ltd-lt.

Allkirjad